

Prekentekest

40 Og gutten vokste og ble sterk, fylt av visdom, og Guds nåde var over ham.

Jesus som tolvåring i tempelet

41 Hvert år pleide Jesu foreldre å dra til Jerusalem for å feire påske. 42 Da han var blitt tolv år, dro de som vanlig opp til høytiden. 43 Men da høytidsdagene var over og de skulle hjem, ble gutten Jesus igjen i Jerusalem uten at foreldrene visste om det. 44 De trodde han var med i reisefølget, og gikk en dagsreise før de begynte å lete etter ham blant slektninger og venner. 45 Da de ikke fant ham, vendte de tilbake til Jerusalem for å lete etter ham der. 46 Først etter tre dager fant de ham i tempelet. Der satt han blant lærerne, lyttet til dem og stilte spørsmål. 47 Alle som hørte ham, undret seg over hvor forstandig han var og hvor godt han svarte. 48 Da foreldrene så ham, ble de slått av undring, og hans mor sa: «Barnet mitt, hvorfor har du gjort dette mot oss? Din far og jeg har lett etter deg og vært så redde.» 49 Men han svarte: «Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?» 50 Men de forsto ikke hva han mente med det han sa til dem. 51 Så ble han med hjem til Nasaret og var lydig mot dem. Men hans mor tok vare på alt dette i sitt hjerte. 52 Og Jesus gikk fram i alder og visdom. Han var til glede for Gud og mennesker.

Preken

Kjære alle sammen! Først av alt må æ takk for invitasjonen til å være med på å feire Mo Kirkes 300 års jubileum. Nå skjønner jeg hva det betyr når folk sier de opplever en sånn varme når de kommer inn her (og ikke bare fordi jeg har en bispekåpe designet for utebruk) Det er slik jeg tenker at kirken skal være. Som en varm klem til alle som kommer inn, i sorg og i glede. Det er også en voksen alder – vel verdt å feire. At vi får feire på både samisk og norsk er fantastisk – vi har to tradisjoner, kulturer og språk som har preget Rana, og det er så fint å få synliggjort.

Ingenting er vel mer passende enn å feire dagen med tekstene fra Kristi åpenbaringsdag. Den dagen i kirkeåret da vi griper tilbake til det punktet i historien da det først ble klart hvem Jesus virkelig var og hva som var hans oppgave. Ikke tilfeldig skjer også det i et Gudshus. Vi hørte det lest at det var i templet han satt – lyttet og stilte spørsmål. Kjenner jeg gryende ungdommer rett, så kan jeg tenke meg at også Jesus var på søken etter identitet, trygghet og bekreftelse. Og han fant det nettopp i templet. Der kjente han seg hjemme.

Som forelder så må jeg likevel si at det er noen tvilsomme sider ved denne historien. For det første den fantastiske mangelen på kontroll som foreldrene, Josef og Maria utviser. Her antas det at han er med i reisefølget, men de sjekker ikke – og de lot det gå en dagsreise før de begynte å lete. Det er tydelig at dette er lenge før helikopterforeldre gjør sitt inntog – og selvsagt lenge før helikoptre også. Men hadde datidens oppdragerideal vært likt vårt, så kan det hende at historien hadde fått en annen utgang.

En tolvåring burde nok også skjønne at det å stikke fra foreldrene gjør dem noe bekymret. Jeg har selv opplevd at et av mine små barn plutselig ble borte i et uoppmerksomt øyeblikk. En forferdelig følelse – og er en konstant bekymring for alle foreldre. Heldigvis er ikke Maria og Josef annerledes. De bekymrer seg veldig og leter veldig. De velger å gå hele veien tilbake til Jerusalem – og finner til sin overraskelse Jesus i templet, blant de skriftlærde.

Selvsagt overveldende for foreldrene, og det var nok vanskelig å skjønne hva Jesus mente med at han måtte være i sin fars hus. Samtidig tok Maria dette med seg videre. Kanskje fordi hun skjønte at dette var et viktig punkt. Her fikk han testet ut, lært, stilt spørsmål, prøvd sin egen identitet. Kanskje var dette startpunktet for en nyorientering i Jesus liv. Frem til dette punktet hadde han vært et barn – nå

begynte voksenlivet. Der i templet i Jerusalem. Så viktig var denne hendelsen at den er eneste historie som fortelles mellom at Jesus blir født og når han starter sitt offentlige virke. Dette er den første åpenbaring hvor Jesus både forstår noe av hvem han selv er, og hvor omgivelsene får en pekepinn på hva og hvem han er.

Det er ingen tvil om at dette har vært en skjellsettende og identitetsdannende opplevelse for den unge Jesus. Vi knytter vår identitet også til viktige opplevelser i livet. Det å bli foreldre, dåp, konfirmasjon, bli gift – og alle disse opplevelsene knytter vi til et sted. Et sted som vi tenker på som vårt, selv om det ikke er vi som eier det. Ofte er dette stedet en kirke – eller det vi opplever som et hellig sted, og den samiske tradisjonen har lært oss at det kan også kan være i naturen. Når våre forfedre mente at det var viktig å bygge en kirke her på stedet – så hadde det mye med identitet å gjøre. De ville at dette stedet skulle være det sted hvor de viktige opplevelsene skulle få en ramme. Hvor, ikke bare kirke, men hele Mo skulle befestes som et sted hvor alle som bor her følte tilhørighet. Og denne kirka har dermed stått her i 300 år som identitetsmarkør og som vitne om at her vil folk bo. Det er her de vil etablere seg og få barn – det er her de vil leve og her vil de dø. Og fra 1724 har kirka vært sentrum i Mo-samfunnet. Og på samme måte som den unge Jesus måtte til templet i Jerusalem for å kjenne sin identitet så er det her i denne kirka at vi kan kjenne oss som ekte Mo-væring – uavhengig om vi er herfra eller ei. For stedet, og det det representer, skaper identitet. Ich bin auch ein moværing.

(Historien om Jens Pedersen Fagermo er fascinerende når vi snakker om tilhørighet til kirken. Det er han som skar ut altertavlen som kom inn i kirken 32 år etter at den var innviet i 1766. Han fikk det for seg at han måtte gjøre noe for kirka. Han bestemte seg for å skjære ut en altertavle. Men før han kom så langt så fikk han for seg at han måtte flytte en stabel med tømmer han skulle sage til ved. Når han hadde fullført arbeidet fant han en gammel kniv, Den var ikke noe særlig så han la den i verktøykassa sammen med forskjellig annet verktøy. Når han så skulle skjære ut tavlen så fikk han det ikke til. Ingen av knivene gjorde det som han ville. Da leitet han igjennom verktøyet og fant den gamle kniven – og med den ble hele altertavlen skåret ut. Slike historier knyttet mennesker til kirken sin)

Når Jesus satt i templet i Jerusalem og forstod hva og hvem han var, så knyttet han også fortid, nåtid og fremtid sammen. Historien frem til han kom var knyttet til forventningen om den som skulle frelse. Jesus var konkret til stede i sin nåtid. Et menneske i kjøtt og blod. Fremtiden skulle bringe det offer som vi mennesker skulle lene oss til og sørge for at vi ble forrent med Gud. På samme måte så knytter kirka her sammen fortid, nåtid og fremtid. Det knytter oss sammen med forfedrene som bestemte seg for å bygge denne kirka – en formidabel oppgave på begynnelsen av 1700-tallet. Og hvert år siden 1724 har bønner, fortvilelser og forventninger blitt båret frem i denne kirken. Håpet har blitt holdt oppe, sørgende har blitt trøstet, kjærlighet har blitt erklært, barn har blitt båret frem. Alt som gjør at vi i dag kan samles her i kirken for å feire de 300 årene som har gått siden denne kirken ble bygd. Men det stopper ikke her – kirken står her for at nye generasjoner kan komme inn her med sine liv, og legge det trygt i Vår Herres hender.

Fortid, nåtid og fremtid – kirken er med på å binde det sammen. Tradisjon og nytenkning – det er den moderne kirke. Med en revitalisering av det kristne budskap med fokus på å ta lærdom fra nettopp det Jesus hva, sa og gjorde. Først og fremst hans omsorg for alle mennesker, men i særlig grad for de som var marginalisert og utstøtt. I de neste 300 årene skal Mo kirke være en garantist for, og et symbol på, at de verdiene vi vet hjelper oss til å skape et godt, inkluderende og sterkt samfunn skal holdes i hevd.

Jesu første besøk i templet ble skjellsettende, omveltende og identitetsskapende for den unge gutten. Jeg tror at Mo kirke også kan ha en slik virkning på oss. Når vi møter evangeliet og hverandre så, skapes det tro og det skapes noe nytt som holder inn i evigheten.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var er og blir en sann Gud fra evighet og til evighet Amen.